

Understøttelse, og de have endvidere, siden Lønnen sidst blev fastsat, faaet flere Forbedringer i deres Vilkaar. De have faaet en Ferie paa mindst 3 Uger med fuldstændig Bibeholdelse af deres Løn. I Sygdomstilfælde faa de fuld Løn de første 4 Uger og derefter, uanset hvor længe Sygdommen varer, halv Løn. Disse Vaagekoner androge i Foraaret 1904 om en Lønningsforhøjelse, men Direktionen fandt ingen Anledning dertil, da det var saa kort Tid siden, at deres Løn sidst var forhøjet, og de i Mellemtiden endda havde opnaaet flere Forbedringer. Mindretallet her stillede Forslag om en Lønningsforhøjelse, men den blev forkastet. Siden er der for mig intet passeret i denne Sag. Det ærede Medlem siger, at Vaagekonerne paany have henvendt sig til Finansudvalget. Det kender jeg ikke. For mig foreligger der intet andet end Andragendet fra Januar 1904, som det høje Ting havde Lejlighed til at tage Standpunkt til i Fjor. Jeg har derfor hverken fundet mig foranlediget til selv at stille noget Forslag eller tiltræde Forslaget her, og det ærede Medlem maa jo ogsaa erkende, at det ikke er lykkedes ham i Finansudvalget at finde Øre for sit Forslag.

Zable: Jeg har blot begæret Ordet for at gøre nogle anbefalende Bemærkninger om det lille Forslag, som jeg er Medforslagsstiller til, og som gaar ud paa at bevilge 2,000 Kr. til Studentersamfundets Undervisningsrækker til Anskaffelse af Undervisningsmateriel. Den højtærede Minister anførte ikke nogen som helst Grund mod dette Forslag, han sagde blot, at tidligere havde Finansudvalget ingen Indstilling gjort angaaende et Andragende herom. Det er ogsaa rigtigt, og jeg har været med til det, men det var, fordi man den Gang, som Sagen da laa for, kunde gøre sig Forventning om, at man ved Taalmodighed kunde opnaa, at Sagen blev fremmet ogsaa ved Flertallets Støtte. Sagen i sig selv er saa overordentlig retfærdig, at naar man blot vilde aabne os den mindste Udsigt til, at man vilde tage sagligt paa det, maatte man føle sig overbevist om, at den nok vilde gaa igennem.

De Mænd, der bære Studentersamfundets Undervisningsrækker, ere Mænd, der med store Ofre søge at sprede Oplysning ude i Befolkningen, og hvem der ellers gør det, faar jo en meget stor Understøttelse. Det er jo rimeligt, at Staten understøtter dem, der kunne og ville sprede Oplysning i Befolkningen, og det er ogsaa naturligt,

at saadanne Bestræbelser støttes, hvilken Side de end udgaa fra. De Grundtvigianere — det er maaske ikke saa mange —, i hvem noget af Grundtvigs Aand lever, bekende sig til et Ord, som siger: Frihed for Loke saavel som for Thor. Det er deres aandelige Friheds Fanemærke, og under dette Fanemærke stride de for, at man ikke paa Forhaand skal tage Afstand fra nogen bestemt Aandsretning, og at Statsmagten ikke som saadan skal begunstige nogen Aandsretning paa andres Bekostning eller fremfor andre. Naar Staten derfor ellers støtter de Mænd, der søge at sprede Oplysning i Befolkningen, bør den forholde sig paa samme Maade overfor de Mænd, der, dragne af Iver for folkelig Oplysning, have sluttet sig sammen i Studentersamfundets Undervisningsrækker, og som gennem et opofrende Arbejde søge at fremme Oplysningens Sag i det danske Folk. Det er et meget betydeligt Offer, de Mænd gøre. De holde Foredrag rundt omkring i Landsbyerne og i Provsbyerne. De holde Foredrag for de arbejdsløse. De have holdt Foredrag for Soldaterne, indtil de bleve uenige med Krigsminister Madsen og derfor indtil videre ere hørte op dermed. De have holdt en Række Litteraturoplæsninger ude omkring paa Landet. Deres Virksomhed er ikke paa nogen Maade agitatorisk, ikke i mindste Maade. Det hedder udtrykkelig i deres Program: Det skal slet ikke være vor Opgave at bringe Landboerne til at mene det, vi mene, blot fordi vi have den og den Opfattelse af et Spørgsmaal. De ville netop slet ikke en Vi-alene-vide Undervisning, men de ville forbeholde sig at tale frit, at støtte deres Mening med Grunde og gode Oplysninger og saa lade enhver dømme om, hvad de sige.

Der spilles for Tiden paa det kongelige Teater et Stykke, man uden Overdrivelse kunde kalde et grundtvigiansk Stykke. I dette søger Forfatteren at skildre Brydningerne mellem Radikalismen eller den fra Studentersamfundet udgaaende og den fra Højskolen udgaaende Aandsretning. Og Forfatteren, hvis Sympati er for Højskolen og dens Mænd, lader der en Højskoleforstander sige: Der skal være Frihed for Loke saavel som for Thor, for ellers kan Loke ikke blive be sejret. Det er stolte og modige Ord, og enhver virkelig Højskolemand, enhver virkelig Grundtvigianer maa selvfølgelig ogsaa mene, at det er sande Ord, og maa derfor ogsaa slutte sig til mig i Kravet om Frihed saavel for Loke som for Thor,